

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

ΣΧΕΣΗ ΠΑΘΟΥΣ ΚΑΙ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ 2^ο

Συνεχίζω το αφιέρωμα σχετικά με τις σχέσεις της Αυστραλίας με τους κλασικούς της συμμαχούς και ειδικά με της Μεγάλης Βρετανίας. Ας αρχίσουμε από το Σύνταγμα της Αυστραλίας κατά πόσο είχε επιρραστεί από το Βρετανικό. Και όντως είναι αλήθεια γιατί κάποιες πιυχές του Συντάγματος της Αυστραλίας δείχνουν ότι η Βρετανία εξακολουθεί να ασκεί επιρροή στο αυστραλιανό πολιτικό γίγνεσθαι.

Συγκεκριμένα, το Αυστραλιανό Σύνταγμα αναφέρει στο προοίμιό του ότι οι «αποικίες (νυν «πολιτείες»), της Αυστραλίας συμφώνησαν να ενωθούν σε μία άρρηκτη Ομοσπονδιακή Κοινοπολιτεία στο πλαίσιο του Στέμματος του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Ιρλανδίας». Επίσης, ο λεγόμενος «όρκος της υποταγής», σύμφωνα με το Σύνταγμα της Αυστραλίας, δηλώνει ότι το κράτος υποτάσσεται στον «Βασιλιά ή Βασίλισσα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Ιρλανδίας».

Επιπλέον, το τμήμα 8 του προοιμίου του Συντάγματος αναφέρει ότι η Αυστραλία θεωρείται ως «αυτοδιοικούμενη αποικία». Η χώρα μπορεί να έχει μετατραπεί από μια αυτοδιοικούμενη ομοσπονδία αποικιών σε μία ουσιαστικά ανεξάρτητη χώρα, αλλά η δομή του αυστραλιανού Συντάγματος φανερώνει πως η χώρα εξακολουθεί να υπάγεται στο Βρετανικό Στέμμα. Η Βασίλισσα του Ηνωμένου Βασιλείου έχει το δικαίωμα να ορίζει επισήμως τον Γενικό Κυβερνήτη της Αυστραλίας. Ακόμη, βάσει του Αυστραλιανού Συντάγματος, η Αυστραλία θεωρείται ως «Βρετανική». Η Ενότητα 44 αναφέρει πως κανείς δεν μπορεί να γίνει γερουσιαστής ή μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων αν αυτός / αυτή είναι «πολίτης ξένης δύναμης». Η Βρετανία δεν θεωρείται ως «ξένη δύναμη», ως εκ τούτου η Αυστραλία αποτελεί «βρετανική χώρα». Ακόμη, οι βρετανικοί νόμοι εξακολουθούν να έχουν ισχύ στην Αυστραλία. Ο Νόμος του Διακανονισμού του 1701 και η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του 1689 καθορίζουν τον διάδοχο του βρετανικού θρόνου – και έμμεσα τον Αρχηγό του Αυστραλιανού Κράτους.

Οι οικονομικές σχέσεις

Η πρώτη οικονομική συμφωνία μεταξύ ΗΒ-Αυστραλίας ήταν η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου στο πλαίσιο των Εμπορικών Συμφωνιών της Οττάβα το 1932, μεταξύ της Βρετανίας και των κρατών-μελών της Κοινοπολιτείας, για την προνομιακή μεταχείριση των αυτοκρατορικών προϊόντων στην αγορά των κρατών-μελών της Κοινοπολιτείας. Την διαδέχθηκε η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου στις 9 Νοεμβρίου 1956, η οποία άνοιξε τον δρόμο στην Αυστραλία για την πρόσβαση αφορολόγητων προϊόντων στην Αγορά της Βρετανίας, με αντάλλαγμα τον προνομιακό καθορισμό των δασμολογικών επιπέδων για τα προϊόντα του ΗΒ στην Αυστραλία. Όταν η συμφωνία έληξε το 1961, το αυστραλιανό ενδιαφέρον μετατοπίστηκε στις ΗΠΑ, ΕΣΣΔ, Ιαπωνία καθώς και την Μέση Ανατολή. Η ταχεία διαφοροποίηση των εξαγωγικών αγορών της Αυστραλίας από το 1950 και έπειτα, οφείλεται στην απόφαση της Βρετανίας να ενταχθεί στην Ευρώπη. Μάλιστα, η ένταξη της Βρετανίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα το 1973 οδήγησε στην ύφεση των διμερών οικονομικών σχέσεων. Σήμερα, η ΕΕ αποτελεί σημαντικό εμπορικό εταίρο της Αυστραλίας λόγω του ΗΒ, ιδιαίτερα στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων.

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί τον κορυφαίο εμπο-

Βρετανοί οι πρώτοι άποικοι

ρικό εταίρο της Αυστραλίας στην ΕΕ και τον δεύτερο μεγαλύτερο ξένο επενδυτή στην χώρα. Με την σειρά της, η Αυστραλία είναι ο έβδομος μεγαλύτερος επενδυτής στην Βρετανία. Οι δε αγγλο-αυστραλιανές εταιρείες, όπως η Rio Tinto Group και της BHP Billiton, έχουν γίνει από τις μεγαλύτερες πολυεθνικές εταιρείες εξόρυξης πετρελαίου. Η βιομηχανία πετρελαίου στην Αυστραλία ξεκίνησε με τα Διυλιστήρια Πετρελαίου της Κοινοπολιτείας, μια συνεργασία μεταξύ της αυστραλιανής κυβέρνησης και της Αγγλο-Ιρανικής Εταιρείας Πετρελαίου (αργότερα BP). Επίσης, η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ισχυρούς δεσμούς στον κλάδο των μέσων ενημέρωσης, μέσω της ανάμιξης του Αυστραλού μεγιστάνα των media Rupert Murdoch, ιδρυτού του καναλιού BSkyB και ιδιοκτήτη βρετανικών εφημερίδων.

Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος οικονομικός παίκτης στην Αυστραλία. Το 2013, οι συνολικές επενδύσεις της Αυστραλίας στο Ηνωμένο Βασίλειο ανέρχονταν στα 255.670 εκατ. δολάρια – καθιστώντας την Αυστραλία τον δεύτερο πιο σημαντικό ξένο επενδυτικό προορισμό του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι βρετανικές επιχειρήσεις θεωρούν την Αυστραλία ως την παραδοσιακά ελκυστική βάση για εμπορικές συναλλαγές και έχουν επενδύσει σε ένα ευρύ φάσμα βιομηχανιών, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών, των φαρμακευτικών προϊόντων, της ενέργειας και των ταξιδιωτικών επιχειρήσεων. Ανάμεσα στους σημαντικότερους επενδυτές του Ηνωμένου Βασιλείου στην Αυστραλία είναι η Shell, η BP, η British Aerospace, η BT και η Vodafone.

Οι σχέσεις Βρετανίας Αυστραλίας στην άμυνα και την ασφάλεια

Η Βρετανία και η Αυστραλία έχουν κοινό σχέδιο αντιμετώπισης των απειλών για την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας, της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο. Μάλιστα, οι δύο χώρες έχουν συμφωνήσει σε διμερή συνεργασία για την αντιμετώπιση των παραδοσιακών αλλά και των αναδυόμενων απειλών για την ασφάλεια. Συγκεκριμένα, στις 9 Μαρτίου 2011, η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας στην επιστήμη και την καινοτομία για την στήριξη της κοινής καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

Οι επίσημες διαβουλεύσεις των υπουργών Εξωτερικών και Άμυνας Αυστραλίας –ΗΒ λαμβάνουν χώρα στο ΑΥΚΜΙΝ, το διμερές φόρουμ για θέματα εξωτερικής πολιτικής, άμυνας και ασφάλειας. Το Ηνωμένο Βασίλειο φιλοξένησε το έκτο ΑΥΚΜΙΝ στο Λονδίνο τον Μάρτιο του 2014. Παλαιότερα ΑΥΚΜΙΝ έχουν πραγματοποιηθεί στο Λονδίνο το 2012 και το 2006, Περθ το 2013, Σίδνεϊ το 2011 και το Leeds το 2008. Στο ΑΥΚΜΙΝ VI, οι υπουργοί Εξωτερικών υπέγραψαν μια «κοινή δήλωση για ενισχυμένη διπλωματική συνεργασία του δικτύου για την ανταλλαγή βέλτιστων

πρακτικών και την ανάπτυξη νέων πρωτοβουλιών σε τομείς όπως η εκπαίδευση στην διαχείριση κρίσεων και την πληροφορική. Τα ζητήματα που τέθηκαν 'επί τάπητος' ήταν η ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, η διαχείριση κρίσεων, καθώς και οι εξελίξεις στην περιφέρεια Ασίας-Ειρηνικού, με ιδιαίτερη έμφαση σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Οι διαβουλεύσεις για την άμυνα αφορούσαν την ανάπτυξη διαδραστικών σχέσεων μεταξύ των Ενόπλων Δυνάμεων των δύο κρατών, με απώτερο στόχο την αξιοποίηση της διμερούς συνεργασίας στα πλαίσια των ειρηνευτικών αποστολών στο Αφγανιστάν και το Ιράκ.

Η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν μια μακρά ιστορία στενής αμυντικής συνεργασίας. Σήμερα, είναι μέλη της στρατιωτικής συμμαχίας AUSCANNZUKUS και στα πλαίσιά της ανταλλάσσουν πληροφορίες με τις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Νέα Ζηλανδία. Επιπλέον, υπέγραψαν αμυντικές συμφωνίες με την Μαλαισία, την Σιγκαπούρη και την Νέα Ζηλανδία.

Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Αυστραλία προχώρησαν στην σύναψη αμυντικής συμφωνίας στις 18 Ιανουαρίου 2013, στο Περθ της Αυστραλίας. Με την συμφωνία οι δύο χώρες επισφράγισαν τη συνεργασία τους σε τομείς όπως η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, η αμυντική αναδιοργάνωση, ανταλλαγή προσωπικού, εξοπλισμών και επιστήμης και τεχνολογίας.

Η ευρύτερη διμερής συνεργασία ΗΒ-Αυστραλίας

Η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν κοινή πολιτιστική καταγωγή. Η γλώσσα, ο κώδικας αξιών, η ελεύθερη οικονομία αποτελούν κοινά σημεία αναφοράς. Η Βασίλισσα Ελισάβετ είναι ένας ακόμη σημαντικός συνδετικός κρίκος μεταξύ των δύο κρατών, αφού αναγνωρίζεται ως «Βασίλισσα της Αυστραλίας». Σήμερα, τα δύο κράτη δρουν ως 'συγκοινωνούντα δοχεία' στην παγκόσμια γεωπολιτική σκακιέρα. Η Αυστραλία αποτελεί έναν ισχυρό γεωστρατηγικό παίκτη στην περιφέρεια Ασίας-Ειρηνικού και λειτουργεί για το Ηνωμένο Βασίλειο ως «γέφυρα» για τις αγορές της Ασίας και της Αμερικής. Αντίστοιχα, το Ηνωμένο Βασίλειο, ως κράτος-μέλος της ΕΕ, αποτελεί τον συνδετικό κρίκο για την Αυστραλία με την αγορά της Ευρώπης. Πέρα από τις στενές οικονομικές σχέσεις, τις δύο χώρες ενώνει το κοινό στρατηγικό σχέδιο αμυντικής συνεργασίας. Η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο σε συνεργασία με τις Ηνωμένες Πολιτείες καλούνται να αντιμετωπίσουν τις σύγχρονες απειλές για την ασφάλεια του Δυτικού Κόσμου. Μέσα από το πέρασμα των αιώνων, η βρετανική επιρροή εξακολουθεί να υπάρχει στην Αυστραλία, δίνοντας το στίγμα της σε μεγάλο φάσμα της πολιτικο-οικονομικής και κοινωνικής ζωής, δείχνοντας ότι η επιρροή της -πάλαι ποτέ-βρετανικής αυτοκρατορίας εξακολουθεί να πλανάται στον Ειρηνικό.

Η άφιξη του Κουκ στην Αυστραλία